

OSZTÁLYOZÁS

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Tárgy

792

Hely

Szerző:

L. F.

Cím:

A FÖLD GÖMBÖLYŰ

Az egri Gárdonyi Géza Színház vendégjátéka Budapesten

[1962]

Forrás:

Népművelés

(Hely)

[1962]

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

HUSZONNÉGY ÉVVEL EZ-ELŐTT, 1938. november 8-án mutatta be Charles Dullin Atelier Színháza *Armand Salacrou A föld gömbölyű* című történelmi groteszkjét, amelynek hőse Girolamo Savonarola firenzei dominikánus szerzetes. Ez az ironikus szálakkal átszőtt színpadi példázat a romlott erkölcsöket ostorozó álpróféta életének hat esztendejét vonja össze. Azt már nem mondanánk, hogy sűríti is, hiszen a színdarab egyik legviszátet-szőbb hibája éppen az, hogy szószátyáran terjengős, zezugosan kacskaringós. A tulajdonképpeni cselekmény — Fra Girolamo démonivá növekedése — minduntalan elbújik a színpad kulisszái mögé és helyet ad egy nem mindig ügyesen kimódolt kusza mellékcselekménynek. Salacrou parodisztikus színművében a jelentős folyamatok nem a néző szeme előtt, hanem a számtalan moza-

ikra szabdalt mű képváltozásai között zajlanak le.

Az egri Gárdonyi Géza Színház választásának helyessége kétségbe vonható, ha arra a kérdésre nem kapunk választ az előadástól, hogy ma, a premier után huszonnégy esztendővel kit is kell lát-nunk Savonarola történelmi maszkja mögött. El lehet fogadni azt a feltételezést, hogy a szerző annak idején Hitlerre gondolt központi figurája megfogalmazá-sakor. Ma azonban már a színpadi alak nem telik meg jelké-pes erővel. A maszk mögé nem tudunk odaképzelní senkit a köz-zelmúlt, vagy a jelen történelmé-ből. Marad tehát a színész, *Sza-bó Ottó*, aki számára határos szere-pet nyújt a végül máglya-halált halt szerzetes alakja. Sza-bó kellő erővel és beosztással fo-kozza szerepének ellenjátékos nélküli heves monológjait. Azon-ban részint a darab zavarossága miatt, részint mert az előadást rendező *Horváth Jenő* sem tudta a végkicsengést egyértelmű tanul-sággá tisztázni: szerepének von-alvezetése töredezett, sok ho-mályos folt van benne.

Spányik Éva (Faustina) szerep-felfogásának erénye a shaw-ian irónikus darab anyagának meg-értéséből származott. *Gyimesi Pálma* (Liciana) romantikus he-vülettel játszotta a nő ellenpó-lust. *Fonyó István* francia katoná-ja az előadás legfrissebb és leg-élettelibb alakítása volt. *Mende-lényi Vilmos* pökhendien fanati-kus sihedere szintén a jelentős alakítások közé sorolandó, csak-úgy, mint *Szilágyi István* része-ges franciskánus szerzetese.

A rendezés legfőbb törekvése az volt, hogy pergően gyors szö-vegmondásra szorítsa a kissé las-sú beszédmódhoz szokott színé-szeket, valamint, hogy a színpad látványos teátrálisát expresszív képmegoldásokban keresse meg.

L. F.